

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԽՄԲԻ ԱՐԶԱԳԱՆՔԸ
ԲՈՒՂԱՐԻԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՄԱՆ
ԸՆԹԱՅՔԻ ԿԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Բուղարիայի հայոց թեմի Առաջնորդական տեղապահ Գերշ. Տ. Տաթև եպս. Հակոբյանից տեղեկացանք, որ համացանցում հրապարակվել է Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Բուղարիայի հայոց թեմի Թեմական խորհրդի ատենապետ Անդրանիկ Շաքարյանի անունը կրող մի տեղեկատվություն, որում ամբողջապես խեղաթյուրվում են Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի կողմից ձեռնարկված քայլերը՝ ուղղված Բուղարիայի հայոց թեմի կանոնադրական բարեփոխմանը:

Նորին Սրբության թելադրությամբ Մայր Աթոռի «Թեմերի կանոնադրությունների բարեփոխման հանձնախումբը» հարկ է համարում ներկայացնել այս առնչությամբ որոշ պարզաբանումներ՝ զերծ պահելու համար մեր հավատացյալներին կեղծիքից ու թյուրիմացություններից:

Թեմերի կանոնադրությունների բարեփոխման անհրաժեշտությունը ձևավորվել է խորհրդային կարգերի փլուզումից և Հայաստանի անկախության հաստատումից հետո, երբ համակարգային հսկայածավալ փոփոխություններ գրանցվեցին ինչպես Հայաստանում, այնպես և հետխորհրդային տարածքի բոլոր երկրներում և Եկեղեցին ազատ գործելու հնարավորություն ստացավ:

2009 թ. Եկեղեցական Ներկայացուցչական ժողովի աշխարհասփյուռ թեմերի պատգամավորները համակողմանի քննարկումների արդյունքում ընդունեցին Թեմական ուղենշային կանոնադրության փաստաթուղթը (կարճ՝ Ուղենշային փաստաթուղթ): Ուղենշային փաստաթղթի նպատակն է Հայ Եկեղեցու կանոնադրական դաշտում վերահաստատել կանոնական սկզբունքները և Եկեղեցական ավանդույթները (խեղաթյուրված նախընթաց հասարակարգի աստվածամերժ քաղաքականության հետևանքով) և բարելավել ու արդյունավետ դարձնել Եկեղեցական կյանքի կազմակերպումը թեմերում:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի կողմից ուղենշային փաստաթուղթն առաքվեց թեմերին և հրահանգվեց թեմական կանոնադրությունները համապատասխանեցնել ուղենշային փաստաթղթի պահանջներին: Բուղարիայի հայոց թեմի կանոնադրության բարեփոխման աշխատանքների արդյունքում 2014թ-ին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին է ներկայացվել Թեմի կողմից ընդունված կանոնադրության նախագիծը, որը և, ընդամենը Բուղարիայի հայոց թեմի Թեմակալ առաջնորդի և Թեմական խորհրդի խնդրանքին, Վեհափառ Հայրապետի կողմից վավերացվել է 2014թ. հունիս 10-ին:

Այնուհետև, Բուղարիայի հայոց թեմի Թեմական խորհրդի նոր կազմը՝ Անդրանիկ Շաքարյանի ատենապետությամբ, շրջանցելով կանոնական բոլոր ընթացակարգերը, առ այսօր հրաժարվում է ընդունել Նորին Սրբության կողմից վավերացված կանոնադրությունը: Շաքարյանը և իրեն հարող անձինք իրենց մոտեցումները բացատրում են իբրև թե այն մտավախությամբ, որ Մայր Աթոռը ցանկանում է Եկեղեցականների բացարձակ իշխանություն հաստատել Բուղարիայի հայոց թեմում և երկրորդ՝ միանձնյա տնօրինել Բուղարիայի հայոց թեմի կալվածքներն ու գույքը, ինչը մտացածին ակնհայտ կեղծիք լինելով, միաժամանակ նաև անհեթեթություն է ու զավեշտական:

Բուլղարիայի հայոց թեմի կանոնադրության բարեփոխման գործընթացի շրջանակներում Թեմական խորհրդի հետ կայացել են բազմաթիվ հանդիպումներ ու քննարկումներ, այդ թվում նաև՝ 2018 թ-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում, որոնց ընթացքին ձեռքբերված պայմանավորվածություններն անտեսվեցին Բուլղարիայի հայոց թեմի Թեմական խորհրդի անդամների կողմից: Ավելին, Թեմական խորհուրդը, ատենապետ Շաքարյանի գլխավորությամբ, կանոնական լուրջ խախտումներով որդեգրեց և պետական լիազոր մարմնում գրանցել տվեց Բուլղարիայի հայոց թեմի համար կանոնադրության մի տարբերակ՝ հակառակ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի թելադրությունների՝ այդպիսով նաև թյուրիմացություններ առաջացնելով և ապատեղեկացնելով թե՛ պետական իշխանություններին և թե՛ բուլղարահայ հավատացյալներին:

Մայր Աթոռի Կանոնադրությունների բարեփոխման հանձնախումբը, ի պատասխան հնչող անհիմն մեղադրանքների, իրականության խեղաթյուրումների, արձանագրում է հետևյալը.

ա/ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը երբեք նպատակ չունի սեփականացնել որևէ երկրում գործող եկեղեցական կառույցի գույքն ու կալվածքները, այլ ընդունում է, որ դրանք տնօրինվում են տվյալ թեմի թեմական իշխանության կողմից: Միայն թեմի լուծարման պարագային, երբ այլևս հայություն գոյություն չունի տվյալ երկրում, դրանք փոխանցվում են Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի տնօրինության, եթե տեղական օրենսդրությամբ արգելքներ չկան: Ուղենշային կանոնադրության այս հոդվածը նպատակ է հետապնդում, որպեսզի սխյուռքում հայկական համայնքների չգոյության պարագային ազգային արժեքների պահպանությունը երաշխավորված լինի:

բ/ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը մշտապես նշում է, որ թեմական կանոնադրությունները, հիմնված լինելով եկեղեցական-կանոնական սկզբունքների վրա, համահունչ պիտի լինեն նաև տվյալ պետության օրենսդրության պահանջներին:

գ/ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը պաշտպանում է 2014 թ.-ին Բուլղարիայի հայոց թեմի կողմից ընդունված և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կողմից վավերացված Բուլղարիայի հայոց թեմի կանոնադրության խմբագրությունը: Հիմնավոր որևէ պատճառ չկա հրաժարվելու այս փաստաթղթից, հատկապես որ նրանում արտահայտված է բուլղարահայության հավաքական կամքը, ինչը և Մայր Աթոռ ներկայացվել է ժամանակի առաջնորդական տեղապահ Հոգյ. Տ. Աբգար վրդ. Հովակիմյանի և Թեմական խորհրդի ատենապետի կողմից և արժանացել Վեհափառ Հայրապետի հավանությանն ու հաստատմանը:

դ/ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի համար երբեք խնդրո առարկա չի եղել որևէ թեմի, այդ թվում նաև՝ Բուլղարիայի հայոց թեմի կանոնադրության բարեփոխման լրամշակման հնարավորությունը: Կանոնադրական հանձնախումբը այսօր ևս պատրաստ է քննարկել կանոնադրության փոփոխության, լրամշակման հիմնավորված ցանկացած առաջարկ, պայմանով եթե Բուլղարիայի հայոց թեմի Թեմական խորհուրդը հարգի 2014թ.-ի Թեմական Պատգամավորական ժողովում Վեհափառ Հայրապետի կողմից հաստատված կանոնադրության ընդունման որոշումը, ինչը համառորեն ոտնահարվում է Թեմական խորհրդի կողմից:

ե/ Մայր Աթոռի կանոնադրական հանձնախումբը բացառապես հետամուտ է եղել, որ թեմական կանոնադրություններում որդեգրվեն ուղենշային փաստաթղթի հիմնական սկզբունքները, որոնք Ուղենշային փաստաթղթում տարբերակված են աստղանիշերով: Մնացյալ հարցերում թեմերը ազատություն ունեն տեղական առանձնահատկությունները տարբերակված մոտեցումներով արտացոլել կանոնադրություններում, այնպես, ինչպես օրինակ՝ ծուխի անդամների նվազագույն և առավելագույն քանակի սահմանումը, անդամավճարի չափը և նմանօրինակ այլ հարցեր:

Այսու՝ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Կանոնադրական հանձնախումբը հաստատում է, որ Թեմական խորհրդի ներկա կազմի կողմից շարունակվում են հակականոնական գործողությունները՝ կանոնադրության բարեփոխման ու վավերացման կոպիտ խախտումներով, երբ Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու մաս հանդիսացող

Բուլղարիայի հայոց թեմի թեմական իշխանությունը, ի դեմս Թեմական խորհրդի, իրեն իրավունք է վերապահում պետական գրանցման ներկայացնել կանոնադրության տեքստ առանց Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու գերագույն պետի՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հաստատման:

Հակականոնական այսպիսի գործողություններն ուղղակիորեն պառակտում են ստեղծում Բուլղարիո հայոց համայնքներում՝ խոչընդոտելով տեղի եկեղեցական կյանքի արդյունավետ կազմակերպումը և վնաս հասցնելով Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու և Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի բարի անվանը հաջա օտարաց և հայ հավատացելոց:

Լիափույս ենք, որ Բուլղարիայի հայոց թեմի հոգևոր կյանքի պայծառությանը նախանձախնդիր բոլոր հավատացյալները կմիավորեն իրենց ուժերը և թույլ չեն տա, որ պառակտում ու ջլատում սերմանվի Բուլղարիայի հայոց թեմում:

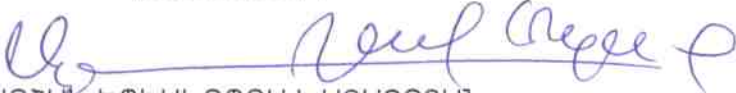
Աղոթում ենք, որ Տիրոջ իմաստության շնորհով Թեմական խորհուրդը վերատեսի իր ընթացքը և մեր Եկեղեցու կանոնական սկզբունքներին հավատարիմ վերահաստատի առողջ ու խաղաղ մթնոլորտը թեմի կյանքում:

Ի ԴԻՄԱՑ

ՄԱՅՐ ԱԹՐԱՆ ՍՈՒՐԲ ԷՋՄԻԱԾՆԻ

ԹԵՄԵՐԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԱՐԵՓՈԽՄԱՆ

ՀԱՆՁՆԱԽՄԲԻ՝

ԱՐՇԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ